

Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk

gemeente
Winterswijk

Inleiding

Openbare ruimte, klimaat, water en milieu, gebiedsontwikkeling en wonen
Het programma Werkend Winterswijk gaat aan de hand van vijf beleidsvelden in op alles wat we doen om onze inwoners een omgeving te bieden waar ze gezond, veilig en duurzaam kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren. Hieronder worden de beleidsvelden besproken.

Openbare ruimte

Het beleidsveld openbare ruimte behandelt de ambities en de openbare ruimte. Een gezonde leefomgeving met een goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie zijn belangrijk. Ook biodiversiteit en de uitvoering van het visiedocument BOSS (bewegen, ontmoeten, spelen en sporten) is een belangrijk thema.

Klimaat, water en milieu

Naast de zorg voor een schone en veilige leefomgeving is het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie een belangrijk speerpunt.

Duurzaamheid en milieu

Het beleidsveld duurzaamheid en milieu gaat over het beschermen en behouden van de huidige kwaliteiten op gebied van klimaat, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke voorraden.

Gebiedsontwikkeling en wonen

Het beleidsveld gebiedsontwikkeling is gericht op de realisatie of ontwikkeling van plannen. Dit zijn plannen die met een projectmatige aanpak worden uitgevoerd. Het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk. Het unieke karakter staat onder druk en we moeten inzetten op een gebiedsgerichte aanpak.

Daarnaast is een visieontwikkeling op wonen een belangrijk speerpunt. We bieden ruimte voor woningen waar in Winterswijk behoefte aan is. Projecten die betrekking hebben op nieuwbouw of invulling van een gebied met een hooggewaardeerde leefbaarheid. Meer concreet: er wordt onder andere een aantal mooie plannen (door)ontwikkeld en/of uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan de woningbouw op de Rikker, aan de Narcisstraat, Kloetenseweg en de Ribeslocatie.

Economie en lobby

We koesteren de diversiteit aan Winterswijkse bedrijven en maken een visie op het soort bedrijven waar we ons in de toekomst op willen richten. Bedrijvigheid en nabije werkgelegenheid zijn van vitaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. Er moet voldoende ruimte zijn voor deze ontwikkeling.

Ook de vrijetijdseconomie is een belangrijke sector. Daarnaast behouden we de komende jaren de duurzame relaties met samenwerkingspartners in de regio en over de grens. We dragen Winterswijk als merk uit, binnen én buiten Nederland.

3.1 Openbare ruimte

Ambitie

Winterswijk heeft een uniek landschap met veel bijzondere planten en dieren. Om dit te behouden leggen we veel nadruk op de bescherming en verbetering van biodiversiteit. Wij vinden een veilige, gezonde leefomgeving met een goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie belangrijk. Die gemeente maken we samen. De betrokkenheid en saamhorigheid van mensen bij hun wijk, buurtschap of dorp vinden we daarin cruciaal. We creëren voor iedereen een waardevolle leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Bereikbaarheid en verkeersveiligheid vinden we van groot belang; elke Winterswijker - jong of oud, voetganger, fietser of automobilist - moet zich veilig kunnen voelen en bewegen.

We houden het centrum aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers.

We stimuleren wijkkracht door het realiseren van een laagdrempelige ingang bij de gemeente voor vragen op alle domeinen.

Relevante documenten:

- Groenstructuurplan Winterswijk
- Omgevingsvisie buitengebied
- Beleidsvisie landschap en biodiversiteit

Doelstellingen

De gemeente zorgt voor een laagdrempelig aanspreekpunt voor vragen van inwoners en stakeholders in een specifiek gebied

Activiteiten

Pilot wijkaanpak en wijkregie

In februari 2023 is de wijkregisseur gestart met de Pilot Wijkaanpak Winterswijk-Oost om op te halen wat er leeft aan initiatieven. In 2023 is er geïnvesteerd in het bouwen van een netwerk en is er gewerkt aan een wijkanalyse. Deze wijkanalyse kent een zestal thema's en is in januari 2024 in het college vastgesteld. In het voorjaar van 2024 kwam middels een streekproefsgewijze wijkenquête een top 3 aan thema's aan het licht. Voor de zomer van 2024 ontvingen 2600 huishoudens een uitnodiging voor een informatiemarkt in de wijk. Voorafgaand aan en tijdens deze goedbezochte informatiemarkt konden inwoners zich aanmelden voor een werkgroep. De werkgroep ging vanaf de herfst van 2024 aan de slag met de top 3 thema's (Veiligheid, gezondheid, Groen&speelvoorzieningen). Het uiteindelijke doel: Doelstellingen voor Winterswijk-Oost formuleren + een daaraan gekoppeld uitvoeringsprogramma.

Kwaliteit (toelichting)

Een veilige, gezonde leefomgeving met een goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie is belangrijk voor Winterswijk. Die gemeente maken we samen.

De pilot Wijkaanpak Winterswijk-Oost wordt afgerond in 2025. De volgende stap is het opstellen van een uitvoeringsplan voor deze wijk. In dit plan wordt omschreven wat we willen bereiken en welke wijkactiviteiten hieraan bijdragen.

In 2024 is een motie aangenomen om een wijkaanpak te ontwikkelen voor geheel Winterswijk.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De planning voor het opstellen van een plan voor Winterswijk-Oost is niet behaald. Het formuleren van doelstellingen vergt maatwerk. Samen met de inwoners en relevante stakeholders wordt gewerkt aan korte en lange termijndoelstellingen voor drie thema's: Veiligheid, Gezondheid, Groen & Speelplekken. Deze trajecten, en met name het voldoende betrekken van inwoners levert draagvlak, maar kosten ook de nodige tijd. Het plan voor Winterswijk Oost wordt in Q4 2025 aangeboden aan het college.

De uitvoering van de motie om een wijkaanpak te ontwikkelen voor geheel Winterswijk is vertraagd. Wijkaanpak bevindt zich op het snijvlak van sociaal en fysiek. We willen leren van onze pilot en van ervaringen bij andere gemeenten. Zodat we een wijkaanpak kunnen opstellen en inzetten waar het nodig is en waar het effectief is. Hiervoor gaan wij capaciteit inhuren.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Elke inwoner moet zich veilig voelen en veilig kunnen bewegen door het verkeer

Activiteiten

Mobiliteitsprogramma met uitvoeringsagenda

Het huidige gemeentelijke verkeersstructuurplan dateert uit 2010. Huidige maar ook nieuwe ontwikkelingen vragen om een nieuw verkeersstructuurplan. Daarom werken we aan een nieuw mobiliteitsprogramma met uitvoeringsagenda.

Kwaliteit (toelichting)

Het doel is een actueel mobiliteitsprogramma op te leveren, met als onderdeel een meerjarenuitvoeringsagenda. Het mobiliteitsprogramma krijgt een proactieve, dynamische insteek met een grote nadruk op verkeersveiligheid. Als onderdeel van het mobiliteitsprogramma is daarom parallel de risicoanalyse verkeersveiligheid opgesteld, om daarmee aan te sluiten bij het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 van het Rijk.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De mobiliteitsvisie is, voor de zomer, door u vastgesteld. Dit najaar ontvangt u van ons een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst over het mobiliteitsprogramma. Na verwerking van de reacties van stakeholders wordt het programma in januari 2026 aan u voorgelegd.

Tijd (indicator)

Herinrichting Groenloseweg

De Groenloseweg wordt heringericht naar een GOW30-weg, met meer bomen en planten. Daarnaast worden er klimaatadaptieve voorzieningen aangelegd, zoals waterpasserende bestrating en ruimte waar het regenwater de grond in kan zakken.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is gestart met de uitvoering van de herinrichting. De Groenloseweg is op 11 april 2025 opengesteld voor alle verkeer.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Er heeft een technische opname van het werk plaatsgevonden. De aannemer zal nog een paar herstelwerkzaamheden uitvoeren, voordat het werk in november 2025 wordt opgeleverd.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Het creëren van een gezond leefklimaat

Activiteiten

Dienstverleningsovereenkomst ROVA

Het overgrote deel van de reguliere onderhoudstaken in de openbare ruimte heeft de gemeente Winterswijk belegd bij ROVA. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de DVO (Dienstverleningsovereenkomst). Uitgangspunt is om het merendeel van de werkzaamheden op kwaliteitsgestuurde wijze uit te voeren, conform de standaardkwaliteitsniveaus van het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek). Deze niveaus lopen van CROW-A+ (zeer hoog beeldkwaliteitsniveau) tot CROW-D (zeer laag beeldkwaliteitsniveau). In nagenoeg de hele gemeente Winterswijk is niveau CROW-A van toepassing. Alleen voor onkruidbestrijding op verharding (uitgezonderd het centrum en de begraafplaatsen) geldt niveau CROW-B.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 is traject open begroting gecontinueerd. Dat wil zeggen dat ROVA de gehele BBR (Beheer Buitenruimte) dienstverlening heeft doorerekend in het 'verrekenmodel'; een financieel jaaroverzicht van de uit te voeren dienstverlening, waarbij de kosten per onderhoudstaak inzichtelijk zijn gemaakt. Uit deze open calculatie blijkt dat ROVA op de BBR dienstverlening voor Winterswijk een structureel financieel tekort heeft. Om dit tekort in te lopen is voor de jaren 2026 t/m 2030 een ingroeimodel voorgesteld.

Parallel aan traject open begroting loopt een verbeterproces. Gemeenten en ROVA zijn in dit proces tot nieuwe uitgangspunten gekomen die in het najaar van 2025 vertaald moeten worden naar praktisch toepasbare instrumenten. Oftewel, een 'toolkit' die de gemeente beter in staat stelt om te sturen op resultaten en kosten. Het streven is om de uitkomsten te verankeren in een nieuwe DVO met ingang van 2026. Het financiële tekort op de BBR dienstverlening is uitdagend. Dit wordt versterkt door de structurele bezuiniging van €136.000,- die met ingang van 2025 is ingeboekt. Het doorvoeren van een beeldkwaliteitsverlaging van A naar B bleek onvoldoende potentie te hebben. Dit jaar is daarom gekozen voor een incidentele invulling van de bezuiniging. Voor 2026 en verder wordt een zorgvuldig proces doorlopen om tot een structurele invulling te komen. De bezuiniging raakt aan de BBR dienstverlening van ROVA en mogelijk aan bestaande kwaliteitsafspraken. Kwaliteitsafspraken staan ook onder druk door veranderende weersomstandigheden zoals warme en vochtige zomermaanden én weersextremen. Zo staat de valwind en de forse schade Winterswijk nog helder op het netvlies. Hier ligt de komende jaren een herstelopgave.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het uitvoering geven aan de dienstverleningsovereenkomst is een doorlopend proces die we structureel toetsen. De dienstverleningsovereenkomst wordt in 2026 getekend. De afspraken met betrekking tot de externe schouw treden in werking vanaf januari 2026.

Tijd (indicator)

Visiedocument BOSS (Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen in de openbare ruimte)

In 2022 is opdracht gegeven om een visie op spelen te ontwikkelen. Vanuit spelen vindt de verbreding plaats naar jongeren, volwassenen en senioren. Dit gebeurt in de vorm van een meer integrale benadering van bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS) in de openbare ruimte van de bebouwde kom van Winterswijk. De visie is begonnen met speel- en beweegruimte voor kinderen, en van daaruit is gewerkt aan een BOSS-vriendelijke ruimte voor iedereen.

Kwaliteit (toelichting)

Vanaf 2025 wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma. Er is budget opgenomen in de begroting.

Een van de onderdelen van het uitvoeringsprogramma is een vervangings- en beheerplan voor gemeentelijke speeltoestellen. Deze is nog niet gereed. Voor het jaar 2025 zal noodzakelijke vervanging en beheer plaatsvinden uit de bestemmingsreserve instandhouding voorzieningen.

Daarnaast heeft de raad in april 2024 de motie 'Speeltuinen als middelpunt van de wijk' aangenomen om. Speeltuinorganisaties kunnen een beroep doen op de bestemmingsreserve lokale initiatieven, waarmee invulling wordt gegeven aan de motie.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoeringsagenda heeft een looptijd van 2025 t/m 2028. De uitvoeringsagenda is vastgesteld door het college. Voor 2025 is er een vervangingskrediet voor speeltoestellen, sporttoestellen en valondergronden beschikbaar gesteld. 2 speeltuinen hebben in 2025 een bijdrage toegekend gekregen vanuit de reserve lokale initiatieven. Voor 2026 t/m 2029 wordt budget beschikbaar gesteld middels de begroting 2026. In 2025 is met de vervanging gestart. De speeltuinverenigingen zijn druk in de weer met de aanvragen voor bestemmingsreserve lokale initiatieven. In het derde kwartaal van 2025 is de aanbesteding afgerond voor de vervanging van de gemeentelijke speeltoestellen.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We optimaliseren de bereikbaarheid en verkeersdoorstroming van Winterswijk

Activiteiten

Parkeerroute-informatiesysteem

We werken door aan een modern parkeerroute-informatiesysteem (PRIS).

Kwaliteit (toelichting)

Met de investering in het parkeerroute-informatiesysteem (PRIS) kunnen bezoekers van binnen en buiten Winterswijk sneller een vrije parkeerplaats in het centrum vinden. We verbeteren hiermee de beleving van bezoekers aan het centrum, we beperken het zoekverkeer en dragen bij aan de verbetering van de leefomgeving op plekken waar dat zoekverkeer nu nog onnodig rijdt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Aanbesteding is in de 2e helft 2025 uitgevoerd. De uitvoering staat gepland voor de 1e helft 2026.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We stimuleren en faciliteren emissielos vervoer.

Activiteiten

We hebben een dekkend netwerk laadinfra

De komende jaren willen we de groei van het aantal elektrische auto's faciliteren en waar mogelijk stimuleren. Dit doen wij door deelname aan de provinciale concessie publieke laadinfrastructuur en door te experimenteren met innovatieve en alternatieve laadoplossingen.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025:

- Werken wij op basis van een geactualiseerde 'Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk' (2025).
- Blijft Vattenfall Incharge, na verlenging van de regionale concessie, verantwoordelijk voor plaatsing van reguliere publieke laadpalen.
- Gaan wij door met het op aanvraag plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte voor inwoners die niet de mogelijkheid hebben om de auto op eigen terrein te laden.
- Gaan wij minimaal vier laadpalen (acht laadplekken) proactief, vooruitlopend op de vraag, in de openbare ruimte plaatsen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte loopt vertraging op. De streeftermijn van achttien weken, van aanvraag tot realisatie van de openbare laadpaal, wordt in de praktijk niet altijd gehaald. Zeer beperkte netcapaciteit alsook materiële en personele tekorten bij aannemers, vertragen de voortgang ernstig. Een uitdaging, omdat het aantal gerealiseerde laadpalen in de openbare ruimte in de toekomst mogelijk uit de pas kan lopen ten opzichte van de prognoses van kennis- en innovatiecentrum ElaadNL.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- We werken optimaal en transparant samen met ROVA en inwoners. De resultaten meten we door middel van de maandelijkse beeldschouwrapportage en daarnaast voeren we maandelijks gesprekken over verbetermaatregelen.
- We monitoren het aantal (klacht)meldingen ten aanzien van de beeldkwaliteit.

Risico's

- Wijzigingen in de mate van groenonderhoud en bermbeheer leiden tot een ander straatbeeld. Hierover communiceren we met onze inwoners.
- De eenheidsprijzen zijn in beeld. Hieruit blijkt dat het totale budget voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte niet toereikend is om aan gemaakte kwaliteitsafspraken te kunnen voldoen. Hierop is geanticipeerd in de begroting. Echter, het totale budget is onder meer onderhevig aan wijzigingen in areaal en materiaalkosten. Dit brengt een bepaalde onzekerheid met zich mee.

3.2 Klimaat, water en milieu

Ambitie

Samen met inwoners en ondernemers zorgen we voor een schone leefomgeving. We waarborgen een optimale milieukwaliteit en richten ons op de basisvoorwaarden gezond, schoon en veilig. Voor het onderhoud van de riolering maken we transparante keuzes op basis van een risicoafweging. Om in de toekomst gezond en veilig te kunnen wonen, verkleinen we de kans op wateroverlast, droogte en hittestress.

Relevante documenten:

- Water- en Rioleringsprogramma 2024-2028.
- Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda (raadsbesluit september 2022).
- Huishoudelijk grondstoffenbeleid Winterswijk 2024-2030. (raadsbesluit februari 2024).
- Afvalstoffenverordening Winterswijk 2015.
- Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening Winterswijk 2018.

Doelstellingen

We voeren noodzakelijk projecten uit op het gebied van milieu

Activiteiten

Sanering stortplaats WAL

De deklaag van de voormalige stortplaats WAL (tussen de Driemarkweg en de Vreehorstweg, ter hoogte van Vreehorstweg 43) is te dun en voldoet niet aan de wettelijke eisen. Daarom hebben we een saneringsplan opgesteld. De sanering wordt gefaseerd uitgevoerd (in 2024 en 2027) vanwege de beschermde dieren op de WAL. Naast de deklaag wordt ook de Japanse duizendknoop aangepakt, de waterafvoer verbeterd en de WAL heringericht.

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn afspraken gemaakt met de provincie over de uitvoering. De provincie voert regie over de sanering. In september 2024 is de voorbereiding voor de sanering gestart. De werkzaamheden van de eerste fase van de sanering zijn in 2025 afgerond.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste fase van de sanering is gereed, de beplanting wordt in het vierde kwartaal van 2025 afgerond. In de tweede helft van 2026 worden de voorbereidingen gestart voor de tweede fase.

Tijd (indicator)

Project sanering wegverkeerslawaaï

Door de autonome groei van het wegverkeer ervaren bewoners langs drukke wegen geluidsoverlast van het verkeer. In het verleden zijn daarom 177 woningen aangemeld bij het Rijk om in aanmerking te komen voor geluidssanering. De gemeente voert de sanering wegverkeerslawaaï uit met subsidie van de rijksoverheid.

Kwaliteit (toelichting)

Het concept saneringsprogramma is ter inzage gelegd. De ontvangen reacties zijn verwerkt in het definitieve saneringsprogramma. Het definitieve saneringsprogramma wordt in het vierde kwartaal van 2025 vastgesteld. Om verdere uitvoering te geven aan het programma worden het geluidniveau in de woningen bepaald. Hiervoor benaderen wij een gespecialiseerd bureau. Daarna is duidelijk welke woningen daadwerkelijk voor maatregelen in aanmerking komen.

Voor de voorbereiding (inclusief het bepalen van de binnenniveaus) hebben wij subsidie ontvangen. Voor de woningen met een te hoog binnenniveau vragen wij opnieuw subsidie aan voor de uitvoering van gevelmaatregelen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Naar aanleiding van de zienswijzen op het concept saneringsplan is, in overleg met het bureau dat namens het Rijk de subsidie regeling uitvoert, het concept saneringsplan aangepast. In het 4de kwartaal van 2025 wordt het definitieve saneringsprogramma voorgelegd aan het college.

Tijd (indicator)

Indicatoren

In (beeld)schouwrapportages legt ROVA verantwoording af over de geleverde prestaties. Het gaat hier om behaalde resultaten op het gebied van het beheer van de buitenruimte, maar ook op het gebied van afvalinzameling. Deze rapportages geven onder meer inzicht in:

- Het aantal meldingen over de buitenruimte: groen, wegen, water, verlichting et cetera.
- De inzamelprestaties: de ingezamelde hoeveelheid kilogram per inwoner, verdeeld over de fracties restafval, gft, pmd en papier.
- Het aantal klachten over afvalinzameling. Uitgangspunt is niet meer dan 2,0 klachten per 1.000 aansluitingen.
- Verder monitoren we de voortgang van de maatregelen en acties zoals benoemd in de uitvoeringsagenda van de klimaatstrategie die tot en met 2027 wordt uitgevoerd.

Risico's

- Voor het behalen van de doelstellingen uit de klimaatagenda en de (zwerf)afvalinzameling is draagvlak en inzet nodig van inwoners. Met uitgebreide communicatie ontstaat hiervoor draagvlak en gaan inwoners hier ook zelf mee aan de slag.
- De komende periode zijn er prijsstijgingen van materialen en uren te verwachten. Hierop is geanticipeerd in de begroting, maar dit blijft onzeker en dus een risico.

3.3 Duurzaamheid en milieu

Ambitie

Winterswijk wil dat de huidige kwaliteiten - klimaat, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke voorraden - ook beschikbaar zijn voor volgende generaties. Duurzaamheid gaat over het beschermen en behouden van deze waarden. Omdat we wel de gevolgen ondervinden van de verandering van het klimaat, is het ook een ambitie om ons daarop voor te bereiden. In 2050 is Winterswijk klimaatneutraal, energieneutraal en circulair.

Relevante documenten:

- Akkoord van Groenlo
- Uitvoeringsagenda duurzaamheid januari 2019
- RES 1.0

Doelstellingen

We wekken in 2030 voldoende duurzame energie op voor de doelstelling van een energieneutraal gebouwde omgeving in 2030

Activiteiten

We zijn bereikbaar in ons Centrum Duurzaam Winterswijk

Het Centrum Duurzaam Winterswijk is een kennis- en inspiratiecentrum op het gebied van duurzaamheid. Via de thema's energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, kringlopen en cultuurhistorie, wordt duurzaamheid op een laagdrempelige manier zichtbaar, tastbaar en beleefbaar gemaakt. Vanuit het centrum helpen we mensen onder meer met subsidies en leningen. Het Centrum Duurzaam Winterswijk is tevens ons energieloket.

Kwaliteit (toelichting)

Doel: In het centrum ontvangen we gemiddeld ongeveer 120 bezoekers per maand. Via het platform Duurzaam Winterswijk ontvangen we gemiddeld duizend digitale bezoekers per maand.

In 2025 hadden we tot en met september 892 bezoekers. Het doel blijft haalbaar bij een goed Q4.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering vindt in heel 2025 plaats.

Tijd (indicator)

Uitvoering RES 1.0

In de RES 1.0 is afgesproken dat het regionale bod bestaat uit grootschalige zon op daken (0,35 TWh) en grootschalige opwek op land (1 TWh). Voor Winterswijk betekent dit dat we aan beide werken. Over zon op bedrijfsdaken wordt elders gerapporteerd. De plannen voor grootschalige opwek op land passen in ons beleidskader zonneparken en zonnevelden. Het gaat hier op dit moment over de realisatie van 120 ha voor Winterswijk. Ondertussen werken we in regionaal verband aan de RES 2.0.

Kwaliteit (toelichting)

Samen met de RES-partners realiseren we de opwek die is afgesproken voor het doel in 2030. Ook werken we aan de RES 2.0.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Samen met onze partners in de regio werken we aan de realisatie van de RES-doelen. De vaststelling van de RES 2.0 is vertraagd doordat een aantal zaken nader onderzocht moeten worden.

Tijd (indicator)

Realiseren zonnepanelen op bedrijfsdaken

Ook in 2025 gaan we door met de plannen voor zonnepanelen op bedrijfsdaken. Dit gaat om bedrijven met een kleinzakelijke aansluiting. Samen met ondernemers kijken we welke aandachtspunten er in hun situatie zijn. Dit gaat dan om de mogelijkheden voor het dak, subsidies en leenmogelijkheden, offertevergelijkingen en andere vraagstukken. Omdat er momenteel onzekerheden zijn over onderwerpen als teruglevering, tarieven en netcapaciteit, is het des te belangrijker dat we ondernemers helpen.

Kwaliteit (toelichting)

Uitvoering ligt zo goed als stil door problematiek rond netcongestie en afschaffen salderingsregeling.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering vindt in heel 2025 plaats, maar de resultaten blijven beperkt.

Tijd (indicator)

Opstellen warmteprogramma

In de Warmtetransitievisie staat beschreven hoe we gebouwen klaarmaken voor de toekomst. Hiervoor wordt een plan van aanpak worden gemaakt. In Winterswijk ontbreekt een bron voor grootschalige warmteopwekking die we kunnen inzetten voor verwarming. Dit betekent dat we voor het grootste deel uitgaan van vervanging van gasketels door warmtepompen op elektriciteit. We zetten ons ervoor in dat zoveel mogelijk woningen transitiegereed worden gemaakt. We maken hiervoor gebruik van rijkssubsidies in het kader van de aanpak van slechte energielabels. De mogelijkheden voor waterstof ten behoeve van monumenten en de andere kansen op dit gebied, houden we in de gaten.

Kwaliteit (toelichting)

We richten ons op het doelmatig inzetten van de subsidies voor het aanpakken van woningen met slechte labels. Inmiddels zijn we ook gestart met het opstellen van een warmteprogramma voor Winterswijk.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het inzetten van de subsidie gaat via het Centrum Duurzaam Winterswijk. De transitievisie pakken we op via het warmteprogramma. Dit moet eind 2026 gereed zijn.

Tijd (indicator)

Evaluatie moratorium windenergie

Op 29 juni 2017 is in de raad een moratorium op windturbines ingesteld. Afgesproken is dat dit besluit vanaf 1 januari 2023 periodiek wordt geëvalueerd.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De evaluatie is inmiddels gestart. Dit proces loopt parallel aan de bespreking van de RES 2.0.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We willen duurzaamheid bereikbaar en betaalbaar maken voor iedereen

Activiteiten

Verduurzamen woningen als onderdeel bestrijden energietoestand

We helpen inwoners om hun energierekening omlaag te brengen. Dit doen we door onderstaande maatregelen:

- De aanpak met energieconciërges en energiebespaarmaatjes gaan we in 2024 continueren. Samen met andere organisaties helpen we inwoners met energietoestand om energie te besparen en hun woning te verduurzamen.
- We bieden ondersteuning via het Centrum Duurzaam Winterswijk.
- We ondersteunen door middel van subsidies en regelingen.

Kwaliteit (toelichting)

We zetten ons in voor een goede voortzetting van de aanpak van energietoestand.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering vindt in heel 2025 plaats.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Gemiddeld bezoeken 120 mensen per maand ons Centrum Duurzaam Winterswijk.
- Gemiddeld hebben we iedere maand duizend digitale bezoekers op ons Platform Duurzaam Winterswijk.

Risico's

Het behalen van de opwekdoelstellingen is sterk afhankelijk van technische factoren, zoals de aansluitingsmogelijkheden op het elektriciteitsnet. Ook is het afhankelijk van politieke keuzes rondom de opwek van duurzame energie en beschikbare capaciteit binnen het team duurzaamheid

3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen

Ambitie

We willen dat Winterswijk een aantrekkelijke plaats is om te wonen, te werken en te recreëren. Daarbij streven we naar een stabiele bevolkingsomvang die de basis vormt voor het in standhouden van het voorzieningenniveau. Het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk en verdient een aanpak waarbij we de handen ineenslaan. In de buurtschappen streven we naar behoud van leefbaarheid en een vitale omgeving. In het centrum komen wonen en culturele functies samen, waarbij ontmoeten, ontdekken en ontplooiing voorop staan. Nieuwe ontwikkelingen krijgen de ruimte, met behoud van kwaliteit van de leefomgeving.

Relevante documenten:

- Woonvisie gemeente Winterswijk 2020-2025
- Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk 2023-2026
- Structuurvisie kom Winterswijk 2010-2020
- Ontwerp-omgevingsvisie Winterswijk Kom
- Groenstructuurplan Winterswijk
- Omgevingsvisie buitengebied
- Beleidsvisie landschap en biodiversiteit
- Centrumvisie 2021

Doelstellingen

We bereiden de organisatie voor op de nieuwe wetten in de fysieke leefomgeving

Activiteiten

We werken volgens de Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Voor de inwerkingtreding moet er een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zijn ingeregeld. Verder bereiden we de organisatie voor op het werken volgens de wet, zowel op juridisch en technisch gebied als op het gebied van dienstverlening, participatie, houding en gedrag.

Kwaliteit (toelichting)

We werken in 2025 door aan de voorbereiding op het werken volgens de wet, zowel op juridisch en technisch gebied als op het gebied van dienstverlening, doorlooptijden, participatie, houding en gedrag.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Inmiddels wordt door de werkgroep de 1e wijziging van het Omgevingsplan voorbereid. Op 1 januari 2032 moeten we de beschikking hebben over een nieuw gebiedsdekkend Omgevingsplan. Daarnaast ligt de concept Omgevingsvisie Kom ter inzage. Deze visie moet eind 2026 vastgesteld zijn.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We maken plannen en voeren deze uit voor specifieke vraagstukken zoals WOOOW, Steengroeve en Ribeslocatie

Activiteiten

Ribeslocatie

Gemeente Winterswijk is eigenaar van een perceel aan de Ribeslaan, de locatie waar een basisschool was gesitueerd. In 2015 is deze basisschool gefuseerd en heeft gemeente Winterswijk de grond terug in eigendom gekregen. Tot op heden is geen andere invulling voor de Ribeslocatie gerealiseerd. In 2025 wordt verder gewerkt aan de herontwikkeling van de Ribeslocatie. Een plan voor woningbouw wordt voorbereid.

Kwaliteit (toelichting)

Uitgangspunt is dat de ontwikkeling door een externe partij wordt uitgevoerd binnen de gestelde kaders (betaalbaarheid). Om proces te versnellen en het beste resultaat te kunnen halen selecteren we een ontwikkelaar en passen we daarna het omgevingsplan aan.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De procedure om een ontwikkelaar te selecteren is gestart. Ons streven is om eind 2025 een ontwikkelaar te selecteren, op dat moment is ook duidelijk hoe de vervolplanning eruit komt te zien.

Tijd (indicator)

Gebiedsontwikkeling De Morse (voorheen Gaudium)

De gemeente Winterswijk is eigenaar van het pand Laan van Hilbelink 32 waarin een weverij is gevestigd. Het aangrenzende pand Laan van Hilbelink 28 (De Hazewind) is opgekocht door een ontwikkelaar die woningen in dit pand wil realiseren. Er zijn ontwikkelingen die vragen om een integrale visie voor dit gebied.

Kwaliteit (toelichting)

Er ligt een concreet initiatief om de cultuurhistorisch waardevolle voormalige textielfabriek De Hazewind aan de Laan van Hilbelink 28/Morsestraat 32-34 te transformeren tot een woongebouw met 26 appartementen.

Door de milieudruk van meerdere omliggende bedrijven kunnen we op dit moment geen medewerking verlenen aan dit initiatief omdat er geen goed woonklimaat kan worden gerealiseerd. Met het bedrijf dat grenst aan de ontwikkellocatie zijn onderhandelingen gaande om het bedrijf te verplaatsen naar een andere locatie. Hierdoor ontstaat er ruimte voor nieuwe functies in het pand dat eigendom is van de gemeente en is er mogelijk voldoende milieuruimte om medewerking aan het transformatieplan van De Hazewind te kunnen verlenen. Het gebied De Morse (van oudsher textielindustrie) is mede door de ligging aan de Whemerbeek geschikt voor een combinatie van functies (wonen, werken, bedrijvigheid en voorzieningen). Inzetten op gemengde functies voor de toekomst sluit aan bij de bestaande dynamiek in het gebied én biedt de condities voor een nieuw woon- en leefmilieu waar Winterswijk op dit moment nog geen tot weinig aanbod in heeft.

Vanwege de actuele ontwikkelingen is het gewenst om voor dit gebied een ontwikkelvisie op te stellen en daarbij de omliggende gebieden mee te nemen.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

De noodzaak voor het opstellen van de ontwikkelvisie is sterk afhankelijk van de hierboven genoemde bedrijfsverplaatsing. We verwachten dat hierover in oktober a.s. duidelijkheid komt.

Dit project wordt opgepakt zodra er zekerheid is over de bedrijfsverplaatsing.

Tijd (indicator)**Realiseren van een dienstencentrum in Gaxel, samen met Stadt Vreden**

Om het grensoverschrijdend werken en ondernemen tussen Nederland en Duitsland te bevorderen, wordt er op de grens een dienstencentrum gerealiseerd. De gemeenten Winterswijk en Vreden zijn gezamenlijk de initiatiefnemers voor deze planontwikkeling.

Kwaliteit (toelichting)

De geselecteerde ontwikkelaar heeft aangegeven dat het niet mogelijk is tot een haalbare exploitatie te komen. Samen met Stadt Vreden bekijken we nu op welke wijze het project kan worden voortgezet. Wij houden beide gemeenteraden op de hoogte van de aanpak en de voortgang.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

Omdat er op dit moment geen concrete ontwikkelaar is voor de uitwerking van de plannen, is onduidelijk op welke termijn de plannen uitgevoerd gaan worden. Als meer duidelijk is over de aanpak en voortgang, informeren wij samen met Stadt Vreden beide gemeenteraden.

Tijd (indicator)**Revitalisering Dennenoord**

We werken aan de afronding van de revitalisering van het terrein Dennenoord.

Kwaliteit (toelichting)

De uitvoering van de revitalisering loopt en wordt zorgvuldig afgestemd met de verschillende betrokkenen. Er is een inrichtingsplan voor de natuurinvulling opgesteld dat onderdeel is van het in juni 2024 vastgestelde bestemmingsplan. We hebben het eerste deel van de beplanting in het voorjaar 2025 geplant, het laatste deel van de beplanting wordt in het najaar 2025 geplant. De subsidieverantwoording met de provincie is afgehandeld. De subsidie is verleend.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De beplanting brengen we in 2025 aan (deel in het voorjaar en het resterende deel dit najaar). De subsidieverantwoording hebben we conform de planning afgehandeld. De Raad van State heeft het beroep wat tegen het bestemmingsplan was ingesteld ongegrond verklaard. Hierdoor is het bestemmingsplan nu onherroepelijk. Er loopt nu nog een procedure bij de Raad van State met betrekking tot de wegenttrekking. Wij gaan er vanuit dat deze zaak niet meer in 2025 wordt behandeld, voor de afwikkeling zijn we afhankelijk van de Raad van State.

Tijd (indicator)

Woningbouw Narcisstraat

Dit gebied als geheel vraagt om een kwaliteitsimpuls. De gemeente heeft een grondpositie in het gebied bij de Misterweg/Hyacinthstraat. Wij werken mee met een door een ontwikkelaar ingediende aanvraag voor woningbouw.

Kwaliteit (toelichting)

De planontwikkelaar heeft het woningbouwplan uitgewerkt. Op basis hiervan is de bestemmingsplanprocedure in december 2023 opgestart. Het bestemmingsplan is op 28 mei 2025 door de gemeenteraad vastgesteld.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het bestemmingsplan is op 28 mei 2025 vastgesteld door de gemeenteraad. Er is beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan, wat naar verwachting tot vertraging zal leiden.

Tijd (indicator)

Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk

De Omgevingswet schrijft voor dat iedere gemeente op 1 januari 2027 een omgevingsvisie moet hebben vastgesteld. De gemeente Winterswijk heeft een ontwerp-omgevingsvisie voor de bebouwde kom opgesteld. Deze visie laat zien hoe ons dorp zich tot 2040 kan ontwikkelen en geeft richting aan wonen, werken, voorzieningen, economie, natuur, mobiliteit en leefbaarheid. De visie is samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties gemaakt.

Kwaliteit (toelichting)

In april 2024 is het Verhaal van Winterswijk (fase 1) en de startnotitie vastgesteld door de raad. Daarnaast hebben we in april 2025 de discussienota opgeleverd en heeft de raad aan de hand van moties richting meegegeven voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Op 26 augustus 2025 hebben wij de ontwerp omgevingsvisie vrijgegeven voor ter inzagelegging. De ontwerp omgevingsvisie ligt van 3 september t/m 14 oktober ter inzage. Daarnaast wordt op 29 september een omgevingsvisiemarkt georganiseerd waar inwoners en stakeholders vragen kunnen stellen over de visie. In januari 2026 bieden we de Omgevingsvisie ter vaststelling aan de raad.

Daarnaast werken we aan een startnotitie voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie kom en de samenvoeging van de omgevingsvisie buitengebied en omgevingsvisie kom. Het streven is om deze startnotitie tegelijkertijd met de vaststelling van de omgevingsvisie kom aan te bieden aan de raad.

De verwachting en ervaring is dat het niet gaat lukken om voor januari 2027 tot één integrale omgevingsvisie te komen. Echter willen we wel voortvarend van start om de eerste stappen tot één omgevingsvisie te zetten. Tevens zijn er geen sancties aan het niet halen van de wettelijke streefdatum van januari 2027.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

De omgevingsvisie moet volgens de wet op 1 januari 2027 gereed zijn. De omgevingsvisie kom ligt op dit moment ter inzage van 3 september t/m 14 oktober. Ons streven is om de omgevingsvisie kom samen met de startnotitie in januari 2026 ter vaststelling aan de raad voor te leggen.

Tijd (indicator)**Gebiedsontwikkeling de Steengroeve**

We werken aan een gebiedsontwikkeling rondom de Steengroeve. Onderdeel hiervan is de ontwikkeling van het museaal concept Terra Temporalis.

Kwaliteit (toelichting)

Het ontwerpbestemmingsplan is in december 2023 ter inzage gelegd. Er zijn zienswijzen op binnengekomen. Door de nieuwe jurisprudentie over stikstof van eind 2024 en begin 2025 en de reactie daarop van de provincie, is onduidelijkheid ontstaan over de haalbaarheid en de planning van het bestemmingsplan. Als de door de provincie aangekondigde zonering doorgaat, hangt het van de maatregelen binnen die zone af wat de consequenties zijn voor de gebiedsontwikkeling. Met name voor Sibelco, het bedrijf dat de groeve exploiteert. Ook voor Terra Temporalis, de stichting die het Steengroevemuseum wil realiseren, is onzekerheid ontstaan. Tegelijkertijd heeft de stichting inmiddels in afstemming met de provincie de weg ingeslagen naar een fasering in tweeën:

1. realisatie van de educatieve functies.
2. realisatie van het museum.

De stichting heeft ook de eerste toezegging voor een subsidie inmiddels binnen. Een van de voorwaarden is dat de planologische procedure snel helderheid biedt (november 2025).

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

We zijn bezig te beoordelen of een nieuwe planologische procedure nodig is doordat de plannen gewijzigd zijn. Op moment van schrijven zijn deze plannen nog niet formeel ingediend. Dus moeten het plan en de onderbouwing ervan ook nog beoordeeld worden. Stikstof en financiën zijn vanuit de zienswijzeperiode daarbij nog twee aandachtspunten.

Tijd (indicator)**Uitvoering project WoooW - gebiedsontwikkeling het Weurden**

WoooW staat voor Winterswijk ontmoet, ontdekt en ontplooit. Het WoooW-projectgebied ligt aan één van de aanloopstraten ('t Weurden) in het centrum van Winterswijk, waar winkelleegstand en verpaupering dreigde. Daarom heeft de gemeente de afgelopen jaren een aantal woon-winkelpanden aangekocht om het gebied op te knappen en nieuwe impulsen te geven.

Kwaliteit (toelichting)

We geven uitvoering aan het raadsbesluit van juni 2023. Daarin is het voorkeursscenario van de raad vastgelegd. Het maakt ontwikkelingen mogelijk aan 't Weurden (winkels plus woningen), de Spoorstraat (nieuw cultuurgebouw), bij Boogie Woogie (wonen) en aan 't Weurden - Dingstraat - Weverstraat (wonen, supermarkt en parkeren centrum).

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

Op twee van de vier te ontwikkelen locaties is de voortgang sterk afhankelijk van de gemeentelijke begroting. Die is voorlopig ontoereikend om de ontwikkelingen op die plekken verder te brengen. Het betreft de locatie voor een nieuw cultuurgebouw aan de Spoorstraat, en de locatie van de huidige Boogie Woogie.

De twee andere locaties zijn een kwestie van privaat initiatief: aan 't Weurden (winkels plus woningen) en aan 't Weurden - Dingstraat - Weverstraat (wonen, supermarkt en parkeren centrum). Daarop wordt voortgang geboekt.

Voor de beide Weurden-locaties zijn er in 2025 nog wel nieuwe acties te verwachten ter voorbereiding op overeenkomsten met andere partijen. Eind 2025, 1e helft 2026 verwachten we het eigendom van de locatie Weurden voor de realisatie van nieuwe winkels en woningen over te dragen, en de kleine parkeerplaats naast de Plus-supermarkt aan te kopen.

Tijd (indicator)**Afdekken kleiput**

We ronden het afdekken van de kleiput af.

Kwaliteit (toelichting)

De raad neemt in het eerste kwartaal 2026 een besluit over de afronding van de kleiput. Er wordt gewerkt aan verschillende inrichtingsvarianten. Daar is de klankbordgroep ook bij betrokken. Uiteindelijk neemt de gemeenteraad een besluit over het een van de varianten. Die variant wordt uitgewerkt in een inrichtingsplan.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Er worden op dit moment verschillende inrichtingsvarianten opgesteld voor de kleiput. De gemeentelijke variant is met de klankbordgroep besproken op 7 juli jl. De variant van ABK/buurt Molenveld is besproken op 30 september. Er is intensief en constructief overleg om een inrichtingsplan op te stellen waarin gemeente en ABK/buurt zich in voldoende mate kunnen vinden.

De verschillende varianten worden financieel doorgerekend en beoordeeld op ecologische effecten (natuurwinst) en eventuele risico's.

Het Waterschap Rijn&IJssel is vertegenwoordigd in de klankbordgroep, maar moet nog wel formeel beoordelen en beslissen of de varianten kunnen worden uitgevoerd binnen de kaders van de 'Nota bodembeheer verondiepen kleiput Driemarkweg Winterswijk'.

Gelet op het hierboven staande scenario verwachten we dat de gemeenteraad in het eerste kwartaal 2026 een beslissing kan nemen over de variant die in een inrichtingsplan wordt uitgewerkt.

Tijd (indicator)

Programma bouwen aan Winterswijk

Speerpunt van ons beleid blijft de instandhouding van het voorzieningenniveau.

Om financieel verantwoord onze voorzieningen in stand te kunnen houden, verhogen we de bestemmingsreserve die daarvoor dit jaar voor het eerst in de begroting was opgenomen: van €2 miljoen naar €10 miljoen. We veranderen de naam in Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen.

De reserve is bedoeld voor investeringen die maken dat een voorziening niet de deuren hoeft te sluiten of activiteiten moet beëindigen door problemen met name het onderhoud van de bestaande gebouwen. Nieuwbouw voor zwembad Jaspers, Theater De Storm en Boogie Woogie is voorlopig niet aan de orde, omdat daarvoor de middelen ontbreken. Daarom is de reserve gericht op het kopen van tijd: 5–10 jaar continuïteit in gebouwen die langer bruikbaar zullen moeten blijven. Verder zijn we scherp op ons opdrachtgeverschap en het eigendom van de gebouwen.

Kwaliteit (toelichting)

Onze huidige financiële situatie maakt nieuwbouw voor de voorzieningen zoals Boogie Woogie, theater De Storm en zwembad Jaspers. We hechten echter wel belang aan deze voorzieningen en koersen daarom op instandhouding. Hiervoor is de bestemmingsreserve verhoogd van € 2 miljoen naar € 10 miljoen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste twee aanvragen die een beroep doen op deze reserve, voor zwembad Jaspers en voor theater De Storm, zijn in 2025 door de raad goedgekeurd.

Tijd (indicator)

De Rikker

We werken aan woningbouw op het nog onbebouwde gedeelte van de Rikker.

Kwaliteit (toelichting)

Het bestemmingsplan is vastgesteld en bekendgemaakt. De beroepstermijn is inmiddels verstreken. Er is één beroepsschrift ontvangen bij de Raad van State.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het beroep is op 13 februari 2025 ingetrokken. Hiermee is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden. De aanvragen voor de omgevingsvergunningen kunnen dan ook ingediend worden en volgens de reguliere procedure in behandeling worden genomen.

Tijd (indicator)

Bestemmingsplan uitbreiding Het Winkel

We behandelen het initiatief tot uitbreiding van camping Het Winkel.

Kwaliteit (toelichting)

Aangezien er geen voorstel voor de verdere ontwikkeling van Het Winkel is ingediend kan deze activiteit voor nu komen te vervallen. Initiatiefnemer kan onder de Omgevingswet een nieuw verzoek tot wijziging van het Omgevingsplan indienen..

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De start wordt bepaald door het moment waarop een nieuw voorstel door de initiatiefnemer wordt ingediend onder de Omgevingswet

Tijd (indicator)

Gebiedsontwikkeling recreatiegebied 't Hilgelo

We behandelen een door Leisurelands BV ingediende aanvraag ter ontwikkeling van recreatiegebied 't Hilgelo. Het plan is gericht op een bestendiging van bestaande functies (zandwinning, dagrecreatie, natuur et cetera) en een versterking van de recreatieve mogelijkheden binnen dat gebied. In hoofdzaak gaat het daarbij om een uitbreiding van verblijfsrecreatie en horeca.

Kwaliteit (toelichting)

Het doel van dit project is een toekomstbestendige ontwikkeling van recreatiegebied 't Hilgelo. We streven naar een ruimtelijk-planologisch kader, waarbinnen de bestaande functies en beoogde ontwikkelingen plek krijgen. In de zomer van 2023 is door het college een voorontwerpbestemmingsplan (conceptplan) ter inzage gelegd. Er zijn achttien inspraakreacties ingediend die de verschillende belangen in beeld hebben gebracht (formeel participatie). De initiatiefnemer heeft een vervolg gegeven aan de participatie en heeft nu een conceptverzoek voor wijziging van het Omgevingsplan ingediend.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het conceptverzoek voor wijziging van Omgevingsplan staat geagendeerd voor de Omgevingskamer op 2 oktober 2025.

Tijd (indicator)

Herontwikkeling Groenloseweg 60-locatie De Harmonie

We behandelen het initiatief tot herontwikkeling van de locatie van De Harmonie (Groenloseweg 60) van horeca naar wonen.

Kwaliteit (toelichting)

Na een aantal gesprekken met de initiatiefnemers (Walvoort Ontwikkelaars b.v.) en behandeling in de Commissie Omgevingskwaliteit is er overeenstemming over de ontwikkeling van locatie De Harmonie. De architect werkt het plan nu uit. Na definitieve goedkeuring door de Commissie Omgevingskwaliteit kan de omgevingsvergunning worden aangevraagd. Het geldende omgevingsplan moet worden aangepast (wijziging horeca naar wonen).

We hebben op 20 juni 2023 besloten medewerking te verlenen aan deze ontwikkeling, onder voorwaarde van het ruimtelijk kader zoals vastgelegd in het integraal ambtelijke advies van de Omgevingskamer. Het plan voldoet daar nu aan.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

Vooroverleg en uitwerking zijn afgerond. De initiatiefnemer is bezig met de voorbereidingen voor de aanvraag omgevingsvergunning.

Het plan is meegenomen in de 'Wijziging omgevingsplan gemeente Winterswijk 2025-1'.

Tijd (indicator)**Doelstellingen**

We realiseren een toekomstperspectief in het buitengebied

Activiteiten**Uitvoeren project LEADER**

We geven uitvoering aan LEADER-projecten. LEADER is een subsidieregeling die is bedoeld voor projecten gericht op het versterken van het landelijk gebied, door het behoud van de leefbaarheid van het platteland, het versterken van de sociale cohesie en het behouden/versterken van het voorzieningenniveau.

Kwaliteit (toelichting)

Stichtingen, verenigingen, organisaties en bedrijven kunnen gebruikmaken van LEADER-subsidies. LEADER is een onderdeel van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB). Initiatiefnemers worden bij hun aanvraag ondersteund door de Lokale Actie Groep (LAG). De LAG bestaat uit lokale (inwoner)leden en een projectleider. Alle aanvragers geven een verplichte pitch aan de LAG over hun project. De LAG adviseert Gedeputeerde Staten bij het beschikbaar stellen van financiën.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

De uitvoering van LEADER- projecten heeft een looptijd van 2024-2028. Er zijn meerdere voorstellen besproken met de LEADER coördinator en er zijn Winterswijkse projecten gepresenteerd aan de LAG.

Deze projecten worden niet meer in 2025 uitgevoerd. Daarom zetten we het budget door te worden naar 2026

Tijd (indicator)

We voeren het programma Vitaal Platteland uit door middel van een gebiedsgerichte aanpak.

Het buitengebied van Winterswijk heeft te maken met uitersten: extreme droogte, stikstofnormen voor vier Natura 2000-gebieden, ruimtevraag vanuit de energietransitie, kwetsbaar cultuurlandschap en bekenstelsel, en een sterke terugloop van het aantal boeren. Deze situatie is een bedreiging voor het waardevolle agrarische cultuurlandschap en de leefbaarheid.

Samen met de stichting WCL is in 2020 het programma Vitaal Platteland opgesteld. Dit programma is gericht op het behoud van de waardevolle natuur en cultuur, en het realiseren van een economisch, sociaal en ecologisch toekomstperspectief voor iedereen die in het buitengebied woont, werkt en recreëert.

Kwaliteit (toelichting)

De Intentieovereenkomst en startnotitie zijn in januari 2023 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe de drie overheden (provincie, waterschap en gemeente) en de gebiedspartijen willen samenwerken in de gebiedsaanpak Vitaal Platteland. Het doel is te komen tot een economisch, sociaal en ecologisch perspectief voor de mensen die in het gebied wonen en werken, nu en in de toekomst. Concreet wordt dit een gebiedsplan, een 'Winterswijks bod'.

Door een herijking van het proces en de actualiteit rond de stikstofproblematiek wordt de insteek van de gebiedsaanpak aankomende tijd veranderd van een proces/project naar een programma. De programmatische aanpak biedt ruimte om meerdere projecten te starten die bijdragen aan een vitaal landelijk gebied, terwijl er ook naar het overkoepelend gebiedsplan wordt toegewerkt. Het doel is een breed gedragen plan waarin ook is vastgelegd hoe maatregelen t.b.h. van stikstofreductie en natuurherstel in Winterswijk geborgd zullen worden. Wanneer dit slaagt, zal de provincie afzien van strokenbeleid rond Winterswijkse Natura 2000 gebieden.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Volgens de oorspronkelijke planning levert het proces eind 2024 het gebiedsplan op. Tijdens de uitvoering van het proces hebben we te maken met onzekerheid over de kaders vanuit het Rijk. Ook zien we dat het pionierswerk, de nieuwe gebiedsgerichte aanpak, veel vraagt van iedereen die erbij betrokken is. Het vergt een andere manier van samenwerking tussen de overheden en gebiedspartijen, waardoor het soms twee stappen vooruit en een stap achteruit is.

De actualiteit rond stikstof heeft de urgentie van het proces onderstreept en zal waarschijnlijk resulteren in een versnelling. Ook heeft de provincie aangegeven dat Winterswijk (naast de Veluwe) prioritair is en er daarom ook gelden beschikbaar zullen komen voor de uitvoering in het proces. Deze gelden worden gedeeltelijk ingezet voor het opzetten van een eigen team Vitaal Platteland binnen de gemeente. In 2025 en 2026 werken we toe naar een plan, als dit goedgekeurd wordt werken we tot en met 2028 een uitvoeringsprogramma uit voor 10 jaar.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We realiseren voldoende woningaanbod waar voor verschillende doelgroepen behoefte aan is

Activiteiten

Een goede voorraad sociale, duurzame huurwoningen

In de raamovereenkomst en de prestatieafspraken is opgenomen dat partijen zich inzetten om de bewustwording bij huurders, als het gaat om woongedrag en de gevolgen van energiegebruik, te bevorderen. Daarbij faciliteert en ondersteunt de gemeente de huurdersvereniging en De Woonplaats waar mogelijk bij duurzaamheidsprojecten en -activiteiten die bijdragen aan de (gemeentelijke/regionale) duurzaamheidsdoelstellingen. De Woonplaats en de gemeente Winterswijk gaan in gesprek om concrete vervolgaafspraken te maken op het gebied van duurzaamheid en levensloopbestendigheid. We streven naar een maximale inzet, mede in het kader van armoedebestrijding.

Kwaliteit (toelichting)

In de prestatieafspraken van 2023 en 2024 is concreet in beeld gebracht wat de totale opgave is met betrekking tot verduurzaming van de woningen. Door De Woonplaats en de gemeente wordt gewerkt aan de opgave. Bij acties en pilots gericht op het bevorderen van duurzaam woongedrag en energiebesparing, stemmen de partijen de aanpak met elkaar af. Gemaakte afspraken in 2024 hebben we, daar waar mogelijk, voortgezet in 2025.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopende activiteit gedurende heel 2025.

Tijd (indicator)

Nieuwe lokale woonvisie - volkshuisvestingsprogramma

In de begroting is aangegeven dat we een nieuwe lokale woonvisie opstellen, omdat de looptijd van de huidige lokale woonvisie is afgelopen. Vooruitlopend op de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting stellen we in plaats hiervan een volkshuisvestingsprogramma op. Hierover hebben wij u in mei geïnformeerd.

Kwaliteit (toelichting)

In het volkshuisvestingsprogramma sluiten we aan bij de uitgangspunten van de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030, en combineren dit met onze lokale ambities en uitgangspunten. We spelen in op de veranderende woonbehoefte en zorgen ervoor dat nieuwe woningbouw en de bestaande woningvoorraad daarop aansluiten. We streven naar betaalbare woonlasten, passend bij de portemonnee van de inwoners en woningzoekenden. De woonzorgvisie wordt als bijlage van het volkshuisvestingsprogramma opgenomen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Vaststelling is voorzien in het eerste kwartaal van 2026. Dit is mede afhankelijk van de besluitvorming rondom de woonzorgvisie.

Tijd (indicator)

Lokale woonzorgvisie

Het Rijk werkt aan een wetsvoorstel dat het opstellen van een urgentieverordening en/of huisvestingsverordening door gemeenten voor specifieke aandachtsgroepen in 2025 of 2026 verplicht maakt. Dit is inclusief verschillende zorgdoelgroepen.

Voorafgaand aan deze verordening is een lokale woonzorgvisie noodzakelijk, om prioritering van specifieke aandachtsgroepen te bepalen. Bij het opstellen van de lokale woonzorgvisie is regionale afstemming een belangrijk onderdeel.

Kwaliteit (toelichting)

We stellen een lokale woonzorgvisie op als onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

De lokale woonzorgvisie wordt in 2025 opgesteld en meegenomen in het proces van het volkshuisvestingsprogramma. Daar waar mogelijk wordt het afgestemd op de Achterhoekse woonzorgvisie.

Tijd (indicator)**Flexwonen**

Veel Winterswijkers zijn op zoek naar geschikte en betaalbare woonruimte. Ook moet Winterswijk extra statushouders huisvesten. De instroom neemt toe, dus het aantal statushouders neemt ook toe. Daarnaast weten we niet hoelang de Oekraïense ontheemden blijven. Daarom ontwikkelt Winterswijk, samen met De Woonplaats en marktpartijen, een of meerdere flexwoonprojecten.

Kwaliteit (toelichting)

Voor de prestatieafspraken 2025 met De Woonplaats is het onderwerp niet behandeld. De prioriteit lag bij andere projecten en activiteiten binnen het thema wonen.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

Voor de prestatieafspraken 2025 met De Woonplaats is het onderwerp niet behandeld. De prioriteit lag bij andere projecten en activiteiten binnen het thema wonen.

Tijd (indicator)**Herontwikkeling portiekflats Europalaan**

We werken aan het initiatief van De Woonplaats om de komende jaren flatgebouwen aan de Europalaan te vervangen door nieuwe appartementencomplexen.

Kwaliteit (toelichting)

In juni 2024 is het bestemmingsplan dat de ontwikkeling mogelijk maakt vastgesteld. De Woonplaats is hierna gestart met de ontwikkeling.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

In 2025 is de eerste flat gesloopt en is begonnen met de nieuwbouw, de ontwikkeling wordt naar verwachting in 2029 afgerond.

Tijd (indicator)**Doelstellingen**

We zorgen voor duidelijkheid over eigendomssituaties van snippergroen

Activiteiten

Snippergroen en illegaal grondgebruik

Bureau Eiffel heeft het grondgebruik binnen de gemeente Winterswijk geïnventariseerd. Hieruit is gebleken dat op 595 locaties sprake is van ingebruikname van gemeentegrond door particulieren en (agrarische) bedrijven. Soms zijn hier afspraken over gemaakt, in andere gevallen is nog niets geregeld. In 2019 is hiervoor een projectmatige aanpak ontwikkeld en is in de wijken Bargerbosch en Hoge Wieber Noord gestart met het pilotproject Grondgebruik. In 2023 heeft de raad een beleidskader voor snippergroen vastgesteld. Binnen deze kaders is het pilotproject vervolgd.

Kwaliteit (toelichting)

Wij bieden inwoners en ondernemers duidelijkheid over het niet-geregistreerd in gebruik hebben van snippergroen en illegaal grondgebruik.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het pilotproject is afgerond. In het najaar van 2025 heeft de evaluatie van het snippergroen plaatsgevonden. Op dit moment moet nog een vervolg worden gegeven aan het project illegaal grondgebruik.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Jaarlijks is het streven om gemiddeld 100 woningen te realiseren, in totaal 1.403 nieuwe woningen tot en met 2035. We monitoren het aantal gerealiseerde woningen. Nieuwe woningbouwplannen moeten inspelen op een 'mismatch' tussen vraag en aanbod op de Winterswijkse woningmarkt. (Woon- en Vastgoedmonitor 8RHK)
- Met de Woondeal Achterhoek 1.1 en de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030, hebben wij ons gecommitteerd aan de opgave om 66% betaalbare woningen te bouwen voor 2030.

Risico's

Dit beleidsveld bestaat uit veel verschillende activiteiten en daarom benoemen wij geen specifieke risico's. In elk project of in elke activiteit worden de risico's zelfstandig afgewogen. Algemene risico's bij gebiedsontwikkeling en wonen zijn wel de prijsstijgingen, denk bijvoorbeeld aan bouw- en investeringskosten gecombineerd met de betaalbaarheidsopgave. Daarnaast kan ook de stikstofcrisis veel projecten stil leggen.

3.5 Economie en Lobby

Ambitie

Wij koesteren de hoeveelheid en verscheidenheid aan bedrijven in Winterswijk. Bedrijvigheid en de nabijgelegen werkgelegenheid zijn van vitaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. Bedrijven moeten voldoende ruimte hebben om zich te ontwikkelen. Samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid wordt voortgezet. Wij streven naar een stabiele arbeidsmarkt. In samenwerking met de sector zorgen we jaarrond voor voldoende aanbod in vrijetijdsbesteding. We kijken hierbij ook nadrukkelijk naar evenementen. We dragen Winterswijk als merk uit, binnen en buiten Nederland. Ook onderhouden we duurzame relaties met regionale, landelijke en buitenlandse samenwerkingspartners. Daarnaast maken we actief gebruik van (Europese) subsidies voor de realisatie van onze activiteiten.

Relevante documenten:

- Beleidsnota Economie Winterswijk 2017
- Omgevingsvisie Buitengebied 2019
- Centrumvisie 2021
- Ontwerp-omgevingsvisie Winterswijk kom
- Raadsbesluit Heroverwegen locatiekeuze bedrijventerrein d.d. 23 maart 2023
- Nota Grensland Gemeente Winterswijk (2022-2024)
- Beleidsvisie Recreatie en Toerisme Winterswijk 2024

Doelstellingen

Het bieden van voldoende ruimte voor de bedrijvigheid in Winterswijk met als uitgangspunt, inbreiding, revitalisering en herontwikkeling

Activiteiten

Gebiedsvisie bedrijventerrein

Het Regionaal Programma Werklocaties laat zien dat er in Winterswijk behoefte is aan een nieuw bedrijventerrein voor de groei van lokale ondernemingen. Voor het succes van ons bedrijfsleven is ruimte nodig, terwijl bedrijventerreinen schaars zijn. Om in Winterswijk een aantrekkelijk ruimtelijk en economisch vestigingsklimaat te behouden, is er in 2024 een nieuwe locatie voor een bedrijventerrein aangewezen. In 2025 werken we aan de gebiedsvisie van het bedrijventerrein.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 heeft het college een besluit genomen over de locatie van het nieuwe bedrijventerrein. In 2025 werken we aan de gebiedsvisie voor het nieuwe bedrijventerrein. De planning is gericht op vaststelling van de gebiedsvisie in februari 2026.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De gebiedsvisie wordt in het eerste kwartaal van 2026 ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Tijd (indicator)

Programma toekomstbestendige bedrijventerreinen

We werken samen met het bedrijfsleven en de provincie aan het programma toekomstbestendige bedrijventerreinen. Het programma heeft als doel om bedrijventerreinen te verduurzamen, een groenere en gezondere werkomgeving te creëren en de samenwerking tussen bedrijven op de bedrijventerreinen te verbeteren. Daarbij richt het programma zich zowel op samenwerking en organisatiegraad op het bedrijventerrein, als op het programmatisch uitvoeren van fysieke maatregelen. Het programma ondersteunt de gemeente bij het omzetten van de beleidsambities op het gebied van duurzaamheid en klimaat, naar concrete maatregelen op de bedrijventerreinen.

Kwaliteit (toelichting)

In samenwerking met industriekring OWIN werken we aan drie doelen:

- Het verbeteren van de organisatiegraad van ondernemers op het bedrijventerrein. We verkennen hiervoor de mogelijkheden van het parkmanagement op het bedrijventerrein.

- Het opzetten van een programma met fysieke en organisatorische maatregelen op het bedrijventerrein, onder meer gericht op duurzaamheid, klimaat, verkeer en veiligheid.
- Het onderzoeken van de haalbaarheid van een Smart Energy Hub op het bedrijventerrein. Dit project richt zich op de optimalisatie van de lokale energie-opwekcapaciteit en het energieverbruik op het bedrijventerrein en wordt ondersteund met een subsidie van de provincie Gelderland.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit project loopt conform planning.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Het maken en vaststellen van een visie op de toekomstige soort bedrijven in Winterswijk

Activiteiten

Toekomstvisie gewenste bedrijvigheid in Winterswijk

Het Winterswijkse bedrijfsleven kenmerkt zich door een grote diversiteit. Start-ups, familiebedrijven die al generaties lang aan Winterswijk zijn verbonden, maar ook bedrijven die begonnen zijn als familieondernemingen en inmiddels onderdeel zijn van een groot landelijk of internationaal bedrijf. Wij koesteren al deze bedrijven. We maken een visie op het soort bedrijven waar we ons in de toekomst in Winterswijk op willen richten.

Kwaliteit (toelichting)

We bewaken de kwaliteit aan de hand van de volgende factoren:

- Participatie
- Duurzaamheid, klimaat en circulaire economie
- Onderwijs en arbeidsmarkt
- Deskundige ondersteuning
- Samenhang met de locatiekeuze voor het bedrijventerrein
- Integratie in de Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk (zie beleidsveld 3.4)

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Omdat de visie wordt geïntegreerd in de Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk (beleidsveld 3.4), wordt dit tijdspad aangehouden. Vaststelling is voorzien in januari 2026.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

In samenwerking ontwikkelen van een jaar rond toeristisch/recreatief aanbod

Activiteiten

Stimuleren van evenementen voor en door jongeren

We versterken de gemeentelijke ondersteuning van evenementen voor en door jongeren. Met een groter en beter evenementenaanbod wordt Winterswijk aantrekkelijker voor jongeren, versterken we de dagrecreatie en dragen we bij aan seizoensverlenging voor de verblijfsrecreatie.

Kwaliteit (toelichting)

We hebben aandacht voor de specifieke behoeften van evenementenorganisatoren. Doel is om het beschikbare budget zuiver en effectief in te zetten in relatie tot de doelstelling: het stimuleren van evenementen voor en door jongeren. SPOT jongerenwerk wordt betrokken bij het programma.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het incidentele budget voor 2023 en 2024 is overgeheveld naar 2025, voor zover dat nodig is voor ondersteuning van activiteiten en evenementen die voortkomen uit dit programma. Het programma wordt voortgezet in 2026.

Tijd (indicator)

Uitvoeringsagenda Recreatie en Toerisme

De lokale uitvoeringsagenda recreatie en toerisme wordt opgesteld in samenwerking met de toeristische sector en 100% Winterswijk. De uitvoeringsagenda beschrijft de activiteiten waarmee we uitvoering geven aan de beleidsvisie recreatie en toerisme.

Kwaliteit (toelichting)

De uitvoeringsagenda geeft uitvoering aan de speerpunten en ontwikkelrichting uit de beleidsvisie recreatie en toerisme, zoals vastgesteld in 2024. De activiteiten die hiervoor nodig zijn, worden in samenwerking met de toeristische sector en 100% Winterswijk bepaald. Voor de financiering van de uitvoeringsagenda wordt een beroep gedaan op de inkomsten uit de toeristenbelasting, waarvoor nieuwe meerjarige afspraken met de sector worden gemaakt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitwerking van de uitvoeringsagenda loopt van 2025 door in 2026. De vaststelling van uitvoeringsagenda volgt medio 2026.

Tijd (indicator)

Uitvoeren regionale vrijetijdsagenda

We werken samen met de andere Achterhoekse gemeenten aan de uitvoering van de Vrijetijdsagenda Achterhoek 2020-2030. Vanuit deze agenda werken we aan vijf speerpunten:

1. Het vergroten van de beleefbaarheid van de Achterhoek met aanbodontwikkeling.
2. Het op peil houden en verbeteren van de vitaliteit van de verblijfsrecreatie.
3. Het realiseren van een onderscheidende profilering en zichtbaarheid van de Achterhoek voor de nationale en internationale gast.
4. Het bevorderen van de gastvrijheid in de regio.
5. Het versterken van de positie van de vrijetijdssector binnen de Achterhoek en het intensiveren van verbindingen met andere sectoren.

We voeren dit uit met concrete projecten, onder andere gericht op de routestructuren voor wandelen, fietsen, paardrijden en mountainbiken. Eén van de concrete projecten is 'Onbeperkt genieten in de Achterhoek'. Dit project sluit goed aan bij de Winterswijkse opgave 'Iedereen doet mee'.

Kwaliteit (toelichting)

De vrijetijdsagenda is in 2024 herzien tot de Vrijetijdsagenda 2025-2035, inclusief Uitvoeringsprogramma 2025-2028. De vrijetijdsagenda heeft inwonersprofijt en brede welvaart als centrale doelstelling en sluit op regionaal niveau aan op ons lokale recreatiebeleid. Het uitvoeringsprogramma bevat diverse projecten die bijdragen aan deze doelstellingen. Winterswijk draagt daar ambtelijk, bestuurlijk en financieel aan bij, via het portefeuillehoudersoverleg Vrijetijdseconomie Achterhoek. De projecten en de voortgang daarvan worden tweemaandelijks besproken in zowel het ambtelijk overleg als het portefeuillehoudersoverleg. Daarmee is er sturing op geld, organisatie, tijd, informatie en kwaliteit.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het huidige uitvoeringsprogramma loopt van 2025 tot en met 2028.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Stimuleren ondernemerschap en stabiele arbeidsmarkt

Doelstellingen

Winterswijk (inter-)nationaal op de kaart zetten waarbij we ons aanbod op het gebied van wonen, werken, winkelen en toerisme uitdragen en streven naar een betere bereikbaarheid over de weg en het spoor.

Activiteiten

Subsidies

Voor een optimale benutting van (Europese) subsidiemiddelen voor de uitvoering van projecten en activiteiten, zetten we binnen onze organisatie een subsidiestructuur op. Dit om subsidieverwerving binnen de organisatie te borgen.

Kwaliteit (toelichting)

Subsidies zijn een belangrijk middel voor de gemeente Winterswijk om haar beleid te kunnen uitvoeren en projecten te realiseren. Het verwerven van subsidies vergt echter wel een structurele aanpak. We kiezen in Winterswijk voor een subsidieadviseur die zich bezighoudt met het identificeren van subsidiemogelijkheden en het coördineren van de aanvragen. Steeds meer gemeenten werken samen om gezamenlijk subsidieaanvragen te doen. Zo wordt de kans op succes vergroot en kunnen grotere projecten worden gerealiseerd dan wanneer individueel subsidie wordt aangevraagd. Ook zijn er steeds meer Europese subsidieprogramma's beschikbaar, die ons als gemeenten in staat stellen om grensoverschrijdend samen te werken.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het werven van subsidies is een doorlopend proces. We signaleren en attenderen de organisatie structureel op subsidiemogelijkheden die zich voordoen en faciliteren aanvragen. Samen met de gemeenten Aalten, Doetinchem en Oost Gelre hebben we een subsidieoverleg georganiseerd, waarin we subsidiekansen met elkaar delen en kansen gezamenlijk oppakken.

Tijd (indicator)

Grensoverschrijdende samenwerking

Onder grensoverschrijdende samenwerking valt de samenwerking met de overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de Achterhoek, de Regio Achterhoek en de Euregio. We verbinden mensen, ondernemers, overheid en onderwijs aan beide zijden van de grens met elkaar op het gebied van economie, onderwijs, cultuur, toerisme en sport.

Kwaliteit (toelichting)

We streven naar structurele inbedding van Europees beleid in ons internationale beleid. In 2025 actualiseren wij de Nota Grenzland, die als kader dient voor de uitvoering van onze grensoverschrijdende samenwerking. Ook ronden we het onderzoek naar windmolens aan de grens af.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit proces is doorlopend. De Nota Grenzland is geactualiseerd.

Tijd (indicator)

Lobby

We zetten in op regionale en grensoverschrijdende lobby. Lobbyen stelt ons in staat de belangen van onze inwoners te vertegenwoordigen bij de overheid en andere belanghebbenden. Het zorgt ervoor dat samenwerkingsverbanden tussen gemeenten en bedrijven ontstaan. Ook lobbyen over de grens is belangrijk. De toenemende Europeanisering van het beleid en de besluitvorming zorgen ervoor dat veel belangrijke beslissingen niet alleen op nationaal niveau, maar ook op Europees niveau worden genomen.

Kwaliteit (toelichting)

Een gestructureerde lobby is nodig. Vanuit de behoefte om een heldere, gezamenlijke boodschap te vertellen, is gewerkt aan focus in onze lobby. Tijdens het lentefestival brengen we de Achterhoek en onze Achterhoekse ambities jaarlijks dichterbij Den Haag. Ook zetten we in op lobby richting de Provincie.

Lokaal zetten we in op politieke actualiteiten. Op dit moment heeft stikstof onze volledige aandacht. Ook richten we ons met een gezamenlijke lobby van de M50-gemeenten (middelgrote gemeenten) op verschillende onderwerpen, zoals grensoverschrijdende arbeidsmarkt, het behoud van streekziekenhuizen en andere belangrijke voorzieningen.

Zo'n 70% van alle wet- en regelgeving waar gemeenten mee te maken hebben, wordt op Europees niveau bepaald. We zijn ons ervan bewust dat je grensoverschrijdend moet denken om lokale uitdagingen onder de aandacht te brengen. Winterswijk staat bekend als een Europa-actieve gemeente. Mede door het winnen van de Green Leaf Award, de actieve rol van de portefeuillehouder en de lobby in verschillende Europese gremia, wordt Winterswijk vaak als voorbeeld genoemd. De jaarlijkse deelname aan de European Week of Regions and Cities zien wij als een kans om kennis te delen met bestuurders uit heel Europa, en de Achterhoekse ambities en uitdagingen in Den Haag en Brussel zichtbaar te maken. Er is een ambtelijke lobbywerkgroep gevormd die de organisatie van het festival en de European Week of Regions and Cities verzorgt.

In de raad van 20 juni 2024 is de Motie Windmolens Duitsland aangenomen. We hebben uitvoering aan deze motie in de vorm van een onderzoek. De resultaten hiervan gebruiken we bij lobby-activiteiten.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopende activiteit.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Beschikbaarheid van direct uit te geven bedrijventerrein op korte termijn.
- Leegstandsontwikkeling op bedrijventerreinen.
- Langetermijnreservering voor voldoende nieuwe bedrijventerreinen volgens vraag- en aanbodontwikkeling, zoals vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties.
- Groei van het aantal arbeidsplaatsen in Winterswijk (registratie op basis van de provinciale werkgelegenheidsenquête).
- Aantal vierkante meters leegstand in het winkelcentrum.

Risico's

- Er is geen vrij uitgeefbaar bedrijventerrein meer beschikbaar. Concrete vraag op korte termijn kunnen we niet bedienen. Wel is De Vliet beschikbaar, maar dit is niet voldoende voor de lange termijn. Dit stelt bedrijven mogelijk voor de keus om uitbreiding uit te stellen dan wel uit te wijken naar een locatie buiten Winterswijk, met verlies aan werkgelegenheid als gevolg.
- Langetermijneffecten van de coronacrisis en de energiecrisis op centrumondernemers kunnen leiden tot meer leegstand en een minder vitaal winkelcentrum.
- Langetermijneffecten van de coronacrisis en de energiecrisis op de toeristische sector kunnen effect hebben op het investeringsvermogen van de sector, de aanbodcapaciteit en het aantal bezoekers.
- Energiecrisis en andere effecten van de oorlog in Oekraïne verstoren de economische ontwikkeling en leiden tot kortetermijninflatie en mogelijk langetermijnrecessie. Dit werkt door in consumentenvertrouwen en -bestedingen, met gevolgen voor alle economische sectoren.

Financiële afwijkingen programma 3

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Prognose 1 2025	Prognose 2 2025	Mutaties Prognose 2 2025
Baten			
3.1 Openbare ruimte			
2.1 Verkeer en vervoer	142	142	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	142	145	3
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	239	239	0
Totaal 3.1 Openbare ruimte	522	525	3
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	4.967	4.967	0
7.3 Afval	3.685	3.685	0
Totaal 3.2 Klimaat, water en milieu	8.651	8.651	0
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	3.074	5.575	2.501
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.554	7.554	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.185	1.095	-90
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	408	408	0
8.3 Wonen en bouwen	343	563	220
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	9.489	9.619	130
3.5 Economie en lobby			
3.1 Economische ontwikkeling	2	2	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	142	132	-10
3.4 Economische promotie	1.269	1.299	30
Totaal 3.5 Economie en lobby	1.413	1.433	20
Totaal Baten	23.149	25.803	2.654
Lasten			
3.1 Openbare ruimte			
2.1 Verkeer en vervoer	6.061	6.907	846
2.2 Parkeren	110	80	-30
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.031	4.870	-161
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	363	363	0
Totaal 3.1 Openbare ruimte	11.565	12.220	655
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	7.754	7.539	-216
7.3 Afval	3.116	3.116	0
Totaal 3.2 Klimaat, water en milieu	10.871	10.655	-216
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	4.694	7.532	2.838
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.547	7.547	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.839	3.430	-409
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.610	3.610	0
8.3 Wonen en bouwen	1.843	1.615	-229
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	16.839	16.202	-637
3.5 Economie en lobby			
3.1 Economische ontwikkeling	166	166	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	358	343	-15
3.4 Economische promotie	509	574	65
Totaal 3.5 Economie en lobby	1.032	1.082	50
Totaal Lasten	45.002	47.692	2.691
Onttrekkingen			
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	15	15	0
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.002	3.002	0

Exploitatie	Prognose 1 2025	Prognose 2 2025	Mutaties Prognose 2 2025
8.3 Wonen en bouwen	1.754	2.578	824
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	4.756	5.580	824
Totaal Onttrekkingen	4.771	5.596	824
Stortingen			
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
8.3 Wonen en bouwen	10.000	10.000	0
Gerealiseerd resultaat	-27.081	-26.293	788

Openbare ruimte

Het nadeel van € 711.000 aan de lastenkant bestaat met name uit:

Financiële consequenties stormschade	€ 1.351.000 N
Subsidiebijdrage aan speeltuinvereniging de Vrees	€ 100.000 N
Overheveling restantbudget bestrijding Japanse duizendknoop Molenveld	€ 85.000 V
Aframing restantbudget Provinciale landschapsprojecten	€ 80.000 V
Lagere doorbelasting Bedrijfsvoering en kapitaallasten	€ 575.000 V

Financiële consequenties stormschade van 2 juli 2025.

Deze incidentele bijraming van € 1.351.000 van het budget bomenonderhoud vloeit voort uit het Raadsbesluit dd. 25 september 2025. Dit zijn de kosten van fase 1 en 2 inclusief extra personele capaciteit voor het opstellen van het herstelprogramma.

Subsidiebijdrage aan speeltuinvereniging de Vrees.

Vanuit de bestemmingsreserve Lokale initiatieven is conform collegebesluit een (maximale) eenmalige subsidie van € 100.000 verstrekt aan speeltuinvereniging de Vrees. Zie ook onttrekkingen en toevoegingen reserves hieronder in dit programma. Overheveling restantbudget bestrijding Japanse duizendknoop Molenveld.

De provincie moet nog afrekenen met de firma die de sanering van de Walstort heeft gerealiseerd. Hier moet nog een deel van de bestrijding van de Japanse duizendknoop buiten de Walstort worden afgerekend. Het aantal m2 wordt duidelijk nadat de revisie gereed is, hetgeen in 2026 plaatsvindt.

Aframing restantbudget Provinciale landschapsprojecten.

Het project Provinciale landschapsproject is afgerond en volledig afgerekend met de Provincie. Hierdoor kan een deel van het budget vrijvallen. Daarnaast is abusievelijk de gemeentelijke cofinanciering van het nieuwe Provinciale project biodiversiteit en landschap dubbel in de begroting opgenomen.

Lagere doorbelasting.

De lagere doorbelaste kosten bedrijfsvoering en kapitaallasten worden verklaard door bij de jaarrekening 2024 naar 2025 overgehevelde restantkredieten. Hierdoor verschuift de bijbehorende rente en afschrijving (kapitaallast) van 2025 naar 2026.

Klimaat, water en milieu

Het voordeel van € 216.000 aan de lastenkant bestaat met name uit de overheveling van € 200.000 van het restantbudget Klimaatadaptatie.

De uitvoeringsagenda van klimaatadaptatie 2022-2027 zal voor eind 2027 zijn uitgevoerd zijn. Ten behoeve van de uitvoering van enkele begrote deelprojecten in 2025 die doorlopen in 2026 wordt voorgesteld € 200.000 naar 2026 over te hevelen.

Duurzaamheid

Het voordeel van € 2.501.000 aan de batenkant bestaat met name uit :

Ontvangen subsidie klimaat en energiebeleid (CDOKE)	€ 457.000 V
Ontvangen subsidie Nationaal programma lokale warmtetransitie (NPLW)	€ 580.000 V
Ontvangen subsidie verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	€ 1.464.000 V

Ontvangen subsidie klimaat en energiebeleid (CDOKE)

De regeling CDOKE mag de gemeente aanwenden voor het aannemen van mensen voor de realisatie van doelen uit de klimaatwet. Ook het inhuren van externe deskundigen is toegestaan. Dit kan voor meerdere jaren.

Met de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie heeft Winterswijk een isolatieprogramma opgezet voor inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning. Daarmee ondersteunen we eigenaars bij het isoleren van hun woning. (Onder klimaat- en energiebeleid valt beleid dat bijdraagt aan het behalen van de doelen uit de Klimaatwet. De Klimaatwet houdt in dat Nederland uiterlijk in 2050 klimaatneutraal wil zijn. Het doel voor 2030 in de Klimaatwet is om de uitstoot van CO₂ met minimaal 55% te verminderen.)

Ontvangen subsidie Nationaal programma lokale warmtetransitie (NPLW)

We zitten midden in een warmtetransitie die niet alleen invloed heeft op de manier waarop we onze gebouwen verwarmen en van warm water voorzien, maar op onze hele leefomgeving. Met dit budget worden de Achterhoekse gemeenten ondersteund om de warmtetransitie te realiseren. Winterswijk is hier penvoerder van en doet dit voor de regio. We gebruiken het budget onder meer voor het betalen van de Inhuur van een regiocoördinator warmtetransitie die ons helpt bij de samenwerking.

Ontvangen subsidie verduurzaming slecht geïsoleerde woningen

Met de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie heeft Winterswijk een isolatieprogramma opgezet voor inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning. Daarmee ondersteunen we eigenaars bij het isoleren van hun woning.

Het nadeel van € 2.838.000 aan de lastenkant bestaat met name uit:

Uitgaven klimaat en energiebeleid (CDOKE)	€ 457.000 N
Uitgaven nationaal programma lokale warmtetransitie (NPLW)	€ 580.000 N
Uitgaven verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	€ 1.464.000 N
Sanering WAL stort	€ 300.000 N

Uitgaven CDOKE, NPLW en verduurzaming slecht geïsoleerde woningen: zie batenkant.

Sanering WAL stort

Tijdens de sanering van de WALstort is vastgesteld dat de oppervlakte van de te bestrijden Japanse Duizendknoop (JDK) fors hoger is dan verwacht. Het was ook nodig om een intensievere en krachtiger (en daardoor duurdere) bestrijdingswijze toe te passen (merendeel terrein maaien en afdekken met Plantex folie). Ook is een mogelijke dassenburcht aangetroffen waarvoor mitigerende maatregelen zijn getroffen. De sanering van de WALstort is veel duurder geworden dan voorzien. Provincie en gemeente hebben afspraken gemaakt over de kostenverdeling. Op basis van de gemaakte afspraken bedraagt de gemeentelijke bijdrage € 219.000. Ook is afgesproken dat de gemeente maximaal 25.000 m³ grond om niet levert voor het afdekken van de voormalige stortplaats. De kosten hiervoor (circa € 126.000,- in fase 1) zijn niet volledig geraamd. Op dit moment is nog € 47.000 budget beschikbaar. Rekening houdend met de bijdrage die aan de provincie moet worden betaald en de kosten voor de inrichting van het terrein (€ 100.000,-) is er een tekort van € 300.000 op dit project. Voorgesteld wordt dit incidenteel bij te ramen. Een deel (€ 25.000) hiervan is gevonden binnen programma 3. Dit betreft de aframing binnen het budget bestrijding Japanse duizendknoop Molenveld dat bij de 1e prognose 2026 wordt afgeramd.

Gebiedsontwikkeling en wonen

Het voordeel van € 130.000 aan de batenkant bestaat uit hogere baten leges omgevingsvergunning.

Er is sprake van meevallende leges uit verleende omgevingsvergunningen. Dit komt met name door de afhandeling van enkele aanvragen met betrekking tot wat grotere projecten van voor de invoering van de Omgevingswet naast de reguliere aanvragen.

Het voordeel van € 637.000 aan de lastenkant bestaat met name uit :

Overheveling van het restantbudget afdekken kleiput	€ 404.000 V
Overheveling restantbudget Project Woow	€ 139.000 V
Overheveling budget Duitse Windmolens onderzoek	€ 28.000 V
Overheveling budget Vitaal Platteland	€ 55.000 V
Overheveling (subsidie) budget Den Tappen	€ 200.000 V
Hogere lasten opstellen omgevingsplan	€ 200.000 N

Overheveling van het restantbudget afdekken kleiput

Afhankelijk van de uitkomst van de gesprekken met de Actiegroep behoud kleiput (ABK), gaat een adviesbureau nog een plan opstellen hetgeen in 2026 gaat plaatsvinden.

Overheveling restantbudget Project Woow

Het project Woow is nog niet afgerond. De ontwikkelingen zijn divers. De parkeerplaats bij de Plus loopt maar de bouw van het Cultuurkwartier is onbekend.

Overhevelen budget Duitse Windmolens onderzoek

In Duitsland lopen nog een aantal aanvragen voor een vergunning voor het plaatsen van windmolens. Op het moment dat de vergunning wordt afgegeven kunnen wij in bezwaar gaan. De verwachting is dat dit niet eerder dan in 2026 gebeurt.

Overheveling budget Vitaal Platteland

Om vanuit de gemeente ruimte te hebben om o.a. op het gebied van communicatie aandacht te kunnen besteden aan Vitaal Platteland is een werkbudget benodigd. Vanwege een gebrek aan capaciteit is daar in 2025 onvoldoende invulling aan kunnen geven. In het vierde kwartaal hebben we op basis van een provinciale subsidieregeling extra ambtelijke capaciteit kunnen organiseren. Daarom stellen we voor het restantbudget over te hevelen naar 2026.

Overheveling (subsidie) budget Den Tappen

In het raadsbesluit is als voorwaarde voor de subsidie opgenomen 'onder voorwaarde dat zij een onherroepelijke omgevingsvergunning voor de nieuwbouw hebben of een plan indienen voor grootschalige renovatie van het bestaande pand'. Er wordt volop aan de plannen gewerkt. De verwachting is dat niet dit jaar aan deze voorwaarde voldaan kan worden. Inschatting nu is dan ook dat deze subsidie dit jaar niet uitgekeerd hoeft te worden, maar volgend jaar.

Hogere lasten opstellen Omgevingsplan

Met de komst van de Omgevingswet in januari 2024 is er van rechtswege één tijdelijk omgevingsplan ontstaan die voor de gehele gemeente Winterswijk geldt. Aan de gemeente Winterswijk nu de opgave om voor 2032 het tijdelijke deel naar het nieuwe deel van het Omgevingsplan om te zetten. Sinds 2024 is er een werkgroep gestart die zich met deze omzetting bezighoudt. Om hiermee door te gaan is er op basis van een huidige inschatting, naast de hiervoor al beschikbare middelen in de begroting, een bedrag van €200.000 per jaar benodigd voor de periode 2026 tot en met in ieder geval 2029.

In het kader van de mei circulaire 2025 is van het rijk voor de invoeringskosten Omgevingswet nog eenmalig een bijdrage ontvangen van € 200.000. Dit bedrag wordt bij deze 2e bestuursrapportage 2025 gereserveerd voor het opstellen van het Omgevingsplan. In 2025 zal op deze gelden geen beroep worden gedaan. Het bedrag van € 200.000 zal dan worden overgeheveld naar 2026 bij de jaarrekening 2025. Dan is er dekking voor de kosten van 2026.

In de meerjarenbegroting 2026-2029 is voor de jaren 2027 tot en met 2029 jaarlijks vooralsnog een bedrag van € 100.000 opgenomen voor het opstellen van het Omgevingsplan.

In de loop van 2026 zal verder bekeken worden hoeveel benodigd is voor de jaren 2027 tot en met 2029 e.v., zodat de dan beschikbare meerjarige budgetten zo nodig bijgesteld kunnen worden.

Economie en Lobby

Het nadeel van € 50.000 aan de lastenkant bestaat met name uit het genomen collegebesluit om een bijdrage van € 75.000 aan Stichting Winterswijk Marketing beschikbaar te stellen voor de realisatie van een nieuwe online platform voor de citymarketing van Winterswijk.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Conform collegebesluit is een (maximale) subsidie van € 100.000 verstrekt aan speeltuinvereniging de Vrees. Voor de dekking wordt voorgesteld dit vanuit de bestemmingsreserve Lokale initiatieven te onttrekken. Zie ook toelichting in beleidsveld Openbare ruimte in dit programma.

Daarnaast wordt voorgesteld in 2025 € 724.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve instandhouding voorzieningen. Schouwburg de Storm heeft een aanvraag ingediend voor € 3.975.000 waarvan in 2025 een bedrag van € 724.000 benodigd is voor een 2-tal investeringen. De overige investeringen vinden in 2026 en 2027.

De raad heeft hiermee ingestemd. Zie ook toelichting in beleidsveld Cultuur in programma 2.

